

ผลกระทบของความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีที่มีต่อประโยชน์ของงบการเงินของบริษัทในจังหวัดนครราชสีมา

Effects of Accounting Practice Independence on Usefulness of Financial Statements of Companies in Nakhon Ratchasima, Thailand

วันเพ็ญ วิชัยสุชาติ,¹ ศรีรุ่งรัตน์ สุตสมบุญ² วิษณุ สุमितสรณ์³

Wanphen Wichaisuchart¹, Seerungrat Sodsomboon², Vissanu Zumitzavan³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีที่มีต่อประโยชน์ของงบการเงินของบริษัทในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 350 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ซึ่งความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีได้ถูกกำหนด ให้เป็นตัวแปรอิสระ ที่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประโยชน์ของงบการเงิน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี ด้านการควบคุมการทำงานของตนเอง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประโยชน์ของงบการเงินโดยรวม ด้านการควบคุมและด้านการดำเนินงาน และ 2) ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี ด้านการแสดงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประโยชน์ของงบการเงินโดยรวม ด้านการวางแผนด้านการตัดสินใจ ด้านการควบคุม และด้านการดำเนินงาน ดังนั้น บริษัทควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีกับนักบัญชี เพื่อนำไปสู่การจัดทำงบการเงินที่มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น อันจะเป็นการเสริมสร้างธุรกิจให้มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

คำสำคัญ : ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี, ประโยชน์ของงบการเงิน, และบริษัทในจังหวัดนครราชสีมา

¹ นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

^{2,3} อาจารย์ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Master's Student of Accounting Program, Faculty of Accountancy and Management, Mahasarakham University.

^{2,3} Lecturer, Faculty of Accountancy and Management, Mahasarakham University.

Abstract

The purpose of this study was to verify the effects of accounting practice on the usefulness of financial statements of companies in Nakhon Ratchasima, Thailand. A questionnaire was applied as an instrument to collect data from 350 accounting executives of companies whilst a Stratified Random Sampling technique was applied to ensure the equity of data selection in different areas. Different statistics were applied to analyze the collected data composed of Correlation Analysis and Multiple Regression Analysis. Accounting practice independence was applied as an independent variable influencing the usefulness of financial statements.

The results showed that: 1) accounting practice independence in their self-job control has relationship and a positive impact on the usefulness of financial statement and 2) accounting practice independence in profession expertise has a positive association with the usefulness of financial statements. Therefore, the findings may improve the accounting performance and lead to enhance the higher level of reliability and trustworthiness.

Keywords : Accounting Practice Independence, Usefulness of Financial Statements Accounting Executives.

บทนำ

ปัจจุบันการประกอบธุรกิจมีการแข่งขันที่รุนแรง และมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีทำให้เกิดการแข่งขันมากยิ่งขึ้น การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันจึงต้องอาศัยกลยุทธ์และปัจจัยหลายด้านที่จะนำมาใช้ในการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้บริษัทประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการประกอบธุรกิจ คือ การแสวงหากำไรสูงสุดและสามารถแข่งขันได้ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เพื่อให้บริษัทสามารถแข่งขันกับคู่แข่งและประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจ สิ่งหนึ่งที่เป็นหัวใจหลักของการดำเนินธุรกิจคือการจัดทำบัญชี โดยทั่วไปแล้วการจัดทำบัญชีได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมอันประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและข้อบังคับของกฎหมาย สภาพแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้แปรเปลี่ยนไปได้ตามกาลเวลา ด้วยเหตุนี้วัตถุประสงค์ของการบัญชีตลอดจนวิธีปฏิบัติทางการบัญชีจึง

เปลี่ยนแปลงได้ด้วย ทั้งนี้เพราะทฤษฎีการบัญชีจะต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปตลอดเวลา ในทางกลับกันการบัญชีก็มีส่วนที่มีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อมและวิธีปฏิบัติทางการบัญชี ซึ่งทำให้มีผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีเช่นกัน ทั้งนี้เพราะการบัญชีเป็นระบบของการบ่อนกลับข้อมูลทางการเงินไปยังหน่วยงานและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งสามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้ในการประเมินวัตถุประสงค์ทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองตลอดจนต้นทุนและประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับทางเลือกต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ (บุญเสริม วิมุกตะนันท์ และคณะ. 2554 : 2)

ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี (Accounting Practice Independence) เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่เอื้อต่อการทำงานที่มีการเสริมแรงบวก เมื่อบุคคลมีโอกาสที่จะควบคุมการทำงานของตนเอง (Self-Job Control) มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น (Opinion) มีทางเลือกในการ

ปฏิบัติงาน (Practice Choice) สามารถแสดงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ (Profession Expertise) และที่สำคัญสามารถประเมินการทำงานของตนเอง (Self-job Evaluation) ได้ จะทำให้บุคคลมีแรงขับในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นและรับผิดชอบในการทำงานมีความมุ่งมั่นใส่ใจในรายละเอียดงานที่ปฏิบัติ คุ่มค่ากับเวลาและงานชิ้นนั้นจะสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับตัวพนักงาน ความไม่เป็นอิสระในการทำงานและไม่มีอำนาจในการทำงานเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความเหนื่อยหน่ายในอาชีพ (ยุทธานุ ไชยจุกุล, 2551 : 64-74) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติงานทางการบัญชี ซึ่งผู้ทำบัญชีมีความจำเป็นต้องมีอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี เพราะในการปฏิบัติงานทางการบัญชี หากผู้จัดทำมีอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี จะทำให้งานที่ปฏิบัติเกิดผลลัพธ์ที่ส่งผลดีต่อประโยชน์ของงบการเงินขององค์กรได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ รวมถึงได้รับการยอมรับเชื่อถือจากบุคคลภายนอก และบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์กรมากยิ่งขึ้น (จริญญา ปานเจริญ, 2541)

ประโยชน์ของงบการเงิน (Usefulness of Financial Statements) เป็นผลลัพธ์ที่สำคัญของกระบวนการรายงานการเงินที่ผู้บริหารและนักบัญชีจัดทำและนำเสนออย่างน้อยปีละครั้ง งบการเงินควรเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ (Decision Making) ซึ่งเศรษฐกิจอย่างสมเหตุสมผลในการลงทุน เพื่อสามารถนำไปใช้ในการวางแผน (Planning) การลงทุนหรือใช้ในการควบคุมการทำงาน (Controlling) ของบุคลากรในองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้งบการเงินควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงาน (Operation) ของกิจการ เนื่องจากผู้ลงทุน เจ้าหนี้และผู้ใช้งบการเงินจะใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการประเมินสภาพการณ์ในอนาคต หรือประเมินผลกำไรในอนาคต (นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะและคณะ, 2552: 11-1) โดยงบการเงินเป็นรายงานขั้นสุดท้ายของ

การบัญชีการเงินที่เกิดขึ้นตามวัฏจักรการบัญชี งบการเงินให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลหลายฝ่ายจึงจำเป็นต้องจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ข้อมูลทางการบัญชีที่ปรากฏในงบการเงินเป็นข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินงาน กระแสเงินสด สภาพคล่อง ผลตอบแทนการลงทุน ความสามารถในการชำระหนี้และทรัพยากรทางเศรษฐกิจของกิจการ (บุญเสริม วิมุกตะนันท์ และคณะ, 2554 : 27)

จังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่ และมีศักยภาพมีภาคอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ที่สำคัญหลายสาขา จึงเป็นจังหวัดเป้าหมายของการพัฒนาประเทศ (สภาอุตสาหกรรมจังหวัด, 2555 : เว็บไซต์) ขณะเดียวกันจังหวัดนครราชสีมา มีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประกอบด้วยกิจการอุตสาหกรรมการผลิต การค้าและการบริการเป็นจำนวนมากที่จดทะเบียนในรูปแบบธุรกิจบริษัท ห้างหุ้นส่วนและกิจการเจ้าของคนเดียวจำนวนมากหลายพันราย (สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า, 2555 : เว็บไซต์) ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในระยะยาวแต่ในความเป็นจริงในจังหวัดนครราชสีมา ยังมีธุรกิจที่ยังขาดความเข้มแข็ง ขาดประสิทธิภาพ ขาดวิสัยทัศน์และปัจจัยต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกิจการ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น บุคลากรของกิจการโดยเฉพาะนักบัญชีของกิจการต้องมีการปรับตัวเพราะนักบัญชีเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อกิจการและสาธารณชน เพราะนักบัญชีมีหน้าที่ในการให้ข้อมูลทางการเงินต่อกิจการและสาธารณชน ฉะนั้นนักบัญชีจึงต้องมีการพัฒนาตัวเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้มีความรู้ความสามารถ ทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลง นักบัญชีจึงต้องมีอิสระเพียงพอต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้ข้อมูลทางการเงินสามารถจัดทำตามมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

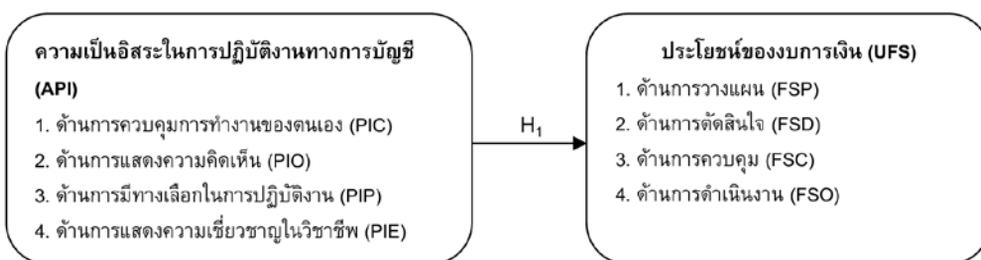
จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยผลกระทบของความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีที่มีต่อประโยชน์ของงบการเงินของบริษัทในจังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่าความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีที่มีผลกระทบต่อประโยชน์ของงบการเงินหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทในจังหวัดนครราชสีมา ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถช่วยให้ผู้บริหารใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นกับบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักบัญชีที่ทำงานอยู่ในบริษัทและยังเป็นประโยชน์ต่อนักบัญชีที่จะนำไปปรับปรุงพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านคุณภาพการทำงาน การเปลี่ยนแปลงกระบวนการขั้นตอนการทำงาน เพื่อให้การประกอบธุรกิจมีโอกาสเจริญเติบโตต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีกับประโยชน์ของงบการเงินของบริษัทในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อทดสอบผลกระทบของความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีที่มีต่อประโยชน์ของงบการเงินของบริษัทในจังหวัดนครราชสีมา

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสมมุติฐานของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี ได้ถูกกำหนดให้เป็นตัวแปรอิสระ และมีผลกระทบต่อประโยชน์ของงบการเงิน จากวัตถุประสงค์ข้างต้นสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

รูปภาพประกอบ 1 โมเดลของความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีและประโยชน์ของงบการเงิน

1. ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี (API) หมายถึง การที่พนักงานบัญชีสามารถวางแผนการทำงานและใช้วิธีการทำงานต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอโดยไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลใด ๆ (ยุทหน่า ไชยจุฑกุล, 2551 : 64-74) ประกอบด้วย

1.1 การควบคุมการทำงานของตนเอง (PIC) หมายถึง คุณลักษณะที่ปรากฏอันเนื่องมาจากพลังภายในที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

กำหนดการกระทำที่มีผลต่อการทำงาน และการใช้เหตุผลเพื่อปฏิบัติงาน การกระทำที่แสดงว่าบุคคลสามารถควบคุมตนเองได้ เช่น กำหนด วิธีชีวิต และพฤติกรรมของตนเอง ตัดสินใจกระทำการใด ๆ อย่างมีเหตุผล เป็นต้น

1.2 การแสดงความคิดเห็น (PIO) หมายถึง การแสดงออกในการที่จะโต้แย้งกับเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาได้อย่างเสรีโดยที่ไม่แสดงความโกรธและความก้าวร้าวต่อผู้อื่น

1.3 การมีทางเลือกในการปฏิบัติงาน (PIP) หมายถึง วิธีปฏิบัติงานทางการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

1.4 การแสดงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ (PIE) หมายถึง ความสามารถในวิชาชีพในด้านการทำบัญชีด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี

1.5 การประเมินการทำงานของตนเอง (PIS) หมายถึง ความสามารถในการตัดสินคุณภาพหรือคุณงามความดีของการปฏิบัติหรือแนวทางปฏิบัติงานของตนเอง

2. ประโยชน์ของงบการเงิน (UFS)

หมายถึง การจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้งบการเงิน (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และคณะ. 2552 : 11-1) ประกอบด้วย

2.1 การวางแผน (FSP) หมายถึง วิธีการตัดสินใจล่วงหน้าเพื่ออนาคตขององค์กรซึ่งเป็นที่มาของการจัดการในทางเลือกกว่าควรจะให้ใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เป็นขั้นตอนดำเนินงาน การใช้ทรัพยากร การบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นหมายที่ต้องการ

2.2 การตัดสินใจ (FSD) หมายถึง ขบวนการในการตัดสินใจเลือกทางเลือกในการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

2.3 การควบคุม (FSC) หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการตรวจตราเพื่อตรวจตราแผนงานและกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ว่ามีการปฏิบัติงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หรือเป็นไปตามมาตรฐานที่ระบุไว้หรือไม่ อย่างไร และหากมีการคลาดเคลื่อนก็ดำเนินการปรับเปลี่ยนแก้ไขเพื่อให้เป้าหมายเป็นไปในทิศทางที่มุ่งสู่ภารกิจหลักขององค์กรที่ตั้งไว้

2.4 การดำเนินงาน (FSO) หมายถึง วิธีการและขั้นตอนการจัดสรรงาน ซึ่งรวมไปถึงการวางแผน การจัดตั้งองค์กร การจัดกิจกรรมการ

ประสานงาน การบริหาร การควบคุมติดตามการรายงานผล และการประชาสัมพันธ์ก่อนการเริ่มทำกิจกรรมนั้น ๆ

ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่เอื้อต่อการทำงานที่มีการเสริมแรงบวก เมื่อบุคคลมีโอกาที่จะควบคุมการทำงานของตนเองมีโอกาในการแสดงความคิดเห็นจะทำให้บุคคลมีแรงขับในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นและรับผิดชอบในการทำงานมีความมุ่งมั่นใส่ใจในรายละเอียดงานที่ปฏิบัติเพื่อให้งานที่ปฏิบัติเกิดผลลัพธ์ที่ส่งผลดีต่อประโยชน์ของงบการเงินขององค์กรได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพรวมถึงได้รับการยอมรับและเชื่อถือจากบุคคลภายนอก และบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับองค์กรมากยิ่งขึ้น ในการวิจัยตั้งสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานการวิจัย: ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประโยชน์ของงบการเงิน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กระบวนการและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กระบวนการเลือกกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2,951 คน (สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า. 2554) กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารฝ่ายบัญชีของบริษัทในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 350 คน โดยเปิดตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 43) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดการวิจัยที่กำหนดขึ้น ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของ

ผู้บริหารฝ่ายบัญชี บริษัทในจังหวัดนครราชสีมา ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีและประโยชน์ของงบการเงิน ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จำนวน 350 ฉบับ ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามตอบกลับทั้งสิ้น จำนวน 137 ฉบับ ซึ่งทั้งหมดเป็นแบบสอบถามที่มีการตอบสมบูรณ์ครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 39.14 ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar และ Day (2001) ได้เสนอว่าการส่งแบบสอบถาม ต้องมีอัตราการตอบกลับอย่างน้อย ร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้ โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้น 45 วัน ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน ถึง 15 กรกฎาคม 2555

2. การวัดคุณลักษณะของตัวแปร

ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี เป็นตัวแปรอิสระซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 5 ด้าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วย 1) ด้านการควบคุมการทำงานของตนเอง ประกอบด้วยคำถาม 5 คำถาม ครอบคลุมการควบคุมและติดตามผลการปฏิบัติงานของพนักงาน การบริหารจัดการตนเองให้มีประสิทธิภาพ 2) ด้านการแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วยคำถาม 4 คำถาม ครอบคลุมกิจการให้ความสำคัญกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของพนักงาน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานจะนำมาสู่การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพงาน 3) ด้านการมีทางเลือกในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยคำถาม 3 คำถาม ครอบคลุมการกำหนดและวางแผนการปฏิบัติงานล่วงหน้า เพื่อลดข้อผิดพลาด สนับสนุนให้พนักงานนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมและการศึกษาดูงานมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน 4) ด้านการแสดงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ประกอบด้วยคำถาม 3 คำถาม ครอบคลุมการเพิ่มช่องทางในการส่งผ่านข้อมูลและสารสนเทศเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน มีความรู้และความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ รวมถึงโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีและ 5) ด้านการประเมินการทำงานของตนเอง ประกอบด้วย

คำถาม 4 คำถาม ครอบคลุมการประเมินตนเองและมีการติดตามผลหลังประเมินอย่างสม่ำเสมอ

ประโยชน์ของงบการเงิน เป็นตัวแปรตาม ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผน ประกอบด้วย คำถาม 5 คำถาม ครอบคลุมความสามารถใช้ข้อมูลในการวางแผน การดำเนินงานในเชิงเศรษฐกิจได้ 2) ด้านการตัดสินใจ ประกอบด้วยคำถาม 5 คำถาม ครอบคลุมความสามารถนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีที่ตอบสนองความต้องการครอบคลุมผู้ใช้ทุกกลุ่ม 3) ด้านการควบคุม ประกอบด้วยคำถาม 5 คำถาม ครอบคลุมความสามารถนำเสนอข้อมูลแก่ผู้ใช้งบการเงินเพื่อใช้ในการควบคุมและติดตามการดำเนินการและ 4) ด้านการดำเนินงาน ประกอบด้วยคำถาม 5 คำถาม ครอบคลุมกิจการ มีข้อมูลทางการบัญชีที่ช่วยในการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานได้

3. คุณภาพของเครื่องมือวัด

ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง โดยการหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.446 – 0.859 และประโยชน์ของงบการเงิน มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.400 - 0.849 ซึ่งสอดคล้องกับ Nunnally (1978) ได้นำเสนอว่าการทดสอบค่าอำนาจจำแนกเกินกว่า 0.40 เป็นค่าที่ยอมรับได้และใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.789 - 0.888 และประโยชน์ของงบการเงิน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา อยู่ระหว่าง 0.829 – 0.878

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ทดสอบผลกระทบของความไม่เป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการ

บัญชีที่มีต่อประโยชน์ของงบการเงินของบริษัทใน
จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเขียนเป็นสมการ ดังนี้

$$\text{สมการ Accounting Practice Independence} = \beta_0 + \beta_1 \text{PIC} + \beta_2 \text{PIO} + \beta_3 \text{PIP} + \beta_4 \text{PIE} + \beta_5 \text{PIS} + \varepsilon$$

ผลลัพธ์การวิจัยและการอภิปรายผล

ตาราง 1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีที่มีต่อประโยชน์ของงบการเงินของบริษัทในจังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปร	UFS	PIC	PIO	PIP	PIE	PIS	VIF
$\bar{X}$	4.11	4.09	3.99	4.09	4.00	3.85	
S.D.	0.57	0.67	0.80	0.73	0.73	0.85	
UFS		0.658*	0.544*	0.565*	0.714*	0.511*	
PIC			0.775*	0.733*	0.715*	0.469*	3.644
PIO				0.735*	0.631*	0.366*	3.236
PIP					0.560*	0.489*	2.850
PIE						0.718*	3.639
PIS							2.374

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม โดยมีค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.366 – 0.775 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในลำดับต่อมา ผู้วิจัยทำการตรวจสอบ Multicollinearity ปรากฏว่าค่า

VIF ของตัวแปรอิสระ ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชีมีค่าตั้งแต่ 2.374 – 3.644 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระไม่ถึงขั้นก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006 : 585)

ตาราง 2 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยกับประโยชน์ของงบการเงินโดยรวมของบริษัทในจังหวัดนครราชสีมา

ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ทางการบัญชี	ประโยชน์ของงบการเงิน โดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์	ความคลาด		
	การถดถอย	เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.434	0.216	6.627	0.000*
ด้านการควบคุมการทำงานของตนเอง	0.201	0.093	2.155	0.033*
ด้านการแสดงความคิดเห็น	-0.064	0.074	-0.862	0.390
ด้านการมีทางเลือกในการปฏิบัติงาน	0.140	0.076	1.845	0.067
ด้านการแสดงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ	0.402	0.085	4.744	0.000*
ด้านการประเมินการทำงานของตนเอง	-0.019	0.059	-0.327	0.744

F = 34.124 p = 0.000 Adj R² = 0.549

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 2 พบว่า 1) ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี ด้านการควบคุมการทำงานของตนเองมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประโยชน์ของงบการเงินโดยรวม เนื่องจากการปฏิบัติงานเป็นกระบวนการปฏิบัติงานให้ได้มาซึ่งข้อมูลและหลักฐาน ในการให้หลักประกันและให้คำปรึกษาแก่ฝ่ายบริหาร เพื่อเพิ่มมูลค่าและการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน การจัดให้มีการดูแลการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ตลอดจนการปรับปรุงและนวัตกรรมกิจการเพื่อความเจริญเติบโตขององค์กร โดยการปฏิบัติงานตามหลักการและมาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาชีพ ประกอบกับผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจบริษัทได้กำหนดแผนงานและขั้นตอนปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความร่วมมือกับพนักงานบัญชี มีวัตถุประสงค์การปฏิบัติงานบัญชีตามมาตรฐานวิชาชีพอย่างเคร่งครัดบนพื้นฐานของจรรยาบรรณวิชาชีพ พึงปฏิบัติ มีการวิเคราะห์และนำเสนอสิ่งที่ตรวจพบได้อย่างถูกต้องชัดเจนและตรงประเด็น มีการจัดทำรายงานและสรุปผลการดำเนินงานที่มีความเที่ยงตรง เชื่อถือ

ได้ ระบุจุดอ่อนและแนวทางแก้ไขที่มีความเป็นไปได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญญาดา เปรมรินทร์กุล (2553 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี ได้แก่ การมีความสามารถในการในการควบคุมการทำงานของตนเอง สามารถใช้ดุลพินิจในการกำหนดเวลาในการปฏิบัติงานทางการบัญชี หรือการรายงานผลการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นอิสระ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพประพันธ์ วัชชุม (2552 : บทคัดย่อ) พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับความมีอิสระในงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การที่สามารถเลือกวิธีการในการทำงานได้ ได้รับความเห็นในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก ซึ่งการปฏิบัติงานที่พนักงานมีอิสระในการเลือกวิธีการทำงานเพื่อควบคุมการทำงานของตนเองทำให้เกิดความพึงพอใจการทำงานและเกิดความผูกพันในงาน ทำให้พนักงานไม่เบื่อหน่ายหรือท้อแท้ในการทำงาน ทำให้ส่งผลดีแก่ประสิทธิภาพของงาน

2) ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี ด้านการแสดงความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประโยชน์ของงบการเงินโดยรวม เนื่องจากการวิวัฒนาการของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เมื่อเริ่มมีการจ้างงานเกิดขึ้นในสังคม ระบบการจ้างงานแบบแรกที่สุด คือ ระบบฝึกงานกับผู้ที่มีฝีมือ โดยให้คนงานได้เข้ามาอาศัย และให้นายจ้างผู้ที่มีฝีมือเป็นผู้สอนงานให้และให้ค่าจ้างด้วยพร้อมกัน (Guild system) ต่อมาเมื่อถึงสมัยการปฏิวัติอุตสาหกรรม ซึ่งเริ่มในกลางศตวรรษที่ 18 ได้มีการนำเครื่องจักรมาใช้ในการทำงานอย่างกว้างขวาง โรงงานที่ต้องใช้คนงานจำนวนมากมีเพิ่มขึ้น ทำให้มีการรับคนงานเข้าทำงานตามความสามารถเฉพาะด้าน แต่ขอบเขตของงานค่อนข้างแคบ และสภาพการทำงานไม่ดีเท่าที่ควร แม้ว่าจะยอมรับว่าพนักงานเป็นทรัพยากรที่สำคัญ แต่จุดเน้นของโรงงานมุ่งทางด้านเครื่องจักรเป็นหลัก ผลของการรับคนเข้าทำงานในโรงงานและการจัดแบ่งงานตามความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทำให้มีความสนใจอย่างจริงจังในเรื่องการออกแบบงาน การคัดเลือกคนงาน การจ่ายค่าตอบแทน และสวัสดิการในระยะต่อมา จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า พัฒนาการของวิชาชีพทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์ได้เริ่มอย่างเป็นระบบในสมัยการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อมราพร ปวะบุตร (2550 : บทคัดย่อ) พบว่า การปลูกฝังแนวคิดในการดำเนินงานจะมีส่วนสร้างศักยภาพในการแข่งขันของธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จันทนา สาขากกร และคณะ (2550 : 2-14) กล่าวว่า บุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งต่อผลสำเร็จของกิจการ เพราะการใช้บุคลากรที่มีคุณสมบัติไม่ตรงกับงานอาจนำความเสียหายมาสู่ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิมลมาศ ปฐมวิณีชกุล (2548 : 165) กล่าวว่า ภาพที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อหน่วยงาน สถาบัน และภาพในใจดังกล่าวนั้นอาจได้มาจากประสบการณ์

ในทางตรงหรือทางอ้อมของบุคคล เช่น ได้ประสบด้วยตนเองหรือได้รับการบอกเล่ามาจากผู้อื่นหรือจากคำเล่าลือ และสอดคล้องกับแนวคิดของ เสรี วงษ์มณฑา (2546 : 47) กล่าวว่า ปัจจัยกำหนดคุณภาพบริการ เรียงตามความสำคัญ ได้แก่ ความเชื่อถือได้ คือความสามารถในการให้บริการตามพันธะสัญญาอย่างถูกต้องและไว้วางใจ การตอบสนอง คือความเต็มใจช่วยเหลือลูกค้าและให้บริการโดยฉับพลันการสร้าง ความเชื่อมั่น คือพนักงานมีความรู้ ทัศนคติ และความสามารถในการทำงานด้วยความซื่อสัตย์และความเชื่อมั่น ความเห็นอกเห็นใจ คือ การให้ความเอาใจใส่และสนใจดูแลลูกค้าเป็นรายบุคคล

ข้อเสนอสำหรับการวิจัยในอนาคตและประโยชน์ของงานวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้ผู้ที่สนใจสามารถนำไปศึกษาวิจัยผลกระทบหรือปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการบัญชี และประโยชน์ของงบการเงิน เพื่อสามารถนำข้อมูลจากการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานให้กับบริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรเปลี่ยนกลุ่มเป็นบริษัทในเขตหรือพื้นที่อื่น ๆ เช่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง หรือทั่วประเทศ เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัยเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งจะช่วยให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ตรงตามเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

ประโยชน์ของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นข้อมูลสำหรับการทำความเข้าใจในการกำหนดทิศทางการทำงานของนักบัญชี ให้สอดคล้องกับความเป็นอิสระในวิชาชีพในระบบเศรษฐกิจในปัจจุบัน

สามารถเป็นแนวทางทางในการนำไปพัฒนาแนวคิด วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับความเป็นอิสระในวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงานที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทำให้องค์กรธุรกิจเป็นที่ยอมรับเกิดความเชื่อถือศรัทธาจากบุคคลที่เกี่ยวข้องและทำให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

สรุปผลการวิจัย

ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการเงินของนักบัญชีมีผลกระทบเชิงบวกกับประโยชน์ของงบการเงินของบริษัทในจังหวัดนครราชสีมา ดังนั้น บริษัทควรนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทาง ในการส่งเสริมสนับสนุน ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานทางการเงินของนักบัญชี เพื่อนำไปสู่การจัดทำงบการเงินที่มีประโยชน์มากยิ่งขึ้นอันจะเป็นการเสริมสร้างธุรกิจให้มีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

เอกสารอ้างอิง

- จันทนา สาขากร และศิลปะพร ศรีจันเพชร. (2552). การบัญชีขั้นต้น. กรุงเทพฯ : ทีพีเอ็นเพรส.
- นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และศิลปะพร ศรีจันเพชร. (2552). ทฤษฎีการ บัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญเสริม วิมุกตะนันท์ และคณะ. (2554). การบัญชีขั้นกลาง 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : วี.พริ้นท์.
- บุญเสริม ไพประพันธ์ วัชชุม. (2552). ผลกระทบของความสามารถในการปฏิบัติงานที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีของกรมสรรพากรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ บข.ม มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิมุกตะนันท์ และคณะ. (2554). การบัญชีขั้นกลาง 1. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : วี.พริ้นท์.
- ภิญญาดา เปรมนันทกุล. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน : กรณีศึกษาผู้ตรวจสอบภายในของธนาคารพาณิชย์ 3 แห่งในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บข.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยุทธนา ไชยจุล. (2551). SuperMotivation การจูงใจที่เป็นเลิศ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดเอ ทีเอ็ม บิสซิเนส.
- สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าสาขานครราชสีมา. 2554. ค้นเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2554, จาก <http://www.dbd.go.th>
- สำนักงานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา. 2554. ค้นเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2554, จาก <http://ftikorat.8m.com>
- Aaker, D. A., Kumar, V. & Day, G. S. (2001). Marketing Research. New York : John Wiley & Sons.
- Nunnally, J. C. (1978). Psychometric theory (2nd ed.). New York : McGraw-Hill Book Company.